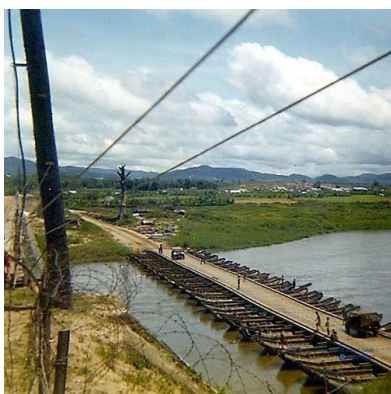

Cô Em Gái Nuôi

Trang Y Hạ

Nhà ông cậu của tôi ở Phương Nghĩa Bốn sát phi trường Kontum, chỉ ngăn cách bởi con đường nhựa. Từ nhà cậu tôi đi ra cổng chính phi trường chừng ba trăm mét. Đứng trong sân nhà cậu, tôi vẫn thấy máy bay vận tải hạng nặng, Caribou, C 47, C 130, lên xuống, kể cả máy bay hàng không dân sự. Còn máy bay trực thăng... và máy bay trinh sát - L 19 thì hầu như có mặt thường xuyên.

*Máy bay lên xuống như thoi chửi
lính chiến dạn dày theo nắng mưa*

Tôi không biết ông cậu của tôi từ Duy Xuyên, Quảng Nam, đổi lên Kontum từ năm nào? Chỉ biết ông là lính mang cấp bậc Thượng Sĩ, làm việc ở "Ban ba hành quân", ông biết sửa xe và lái xe quân sự GMC. Vùng cao nguyên đất đỏ đương nhiên ai cũng biết. Nhưng vùng trũng thành phố Kontum bao bọc bởi dòng sông Dakbla - đất trắng nhách! Vùng đất trắng và hơi pha màu mỡ gà kéo dài đến tận: Trung Tín, Phương Quý, Phương Hòa, Trung Nghĩa, Tân Phú. Nhìn trên mặt thấy màu bạc, nhưng khi đào giếng lấy nước đất bên dưới rất chắc, mịn, dẻo, trắng trắng mang dạng đất sét "kaolin". Giếng đào sâu khoảng bốn hay năm mét là có nước. Nhà nào cũng có một hoặc hai cái giếng. Mỗi cái giếng người ta thiết kế một cái cần vọt để kéo nước thay vì phải dùng sức. Cậu tôi cũng như bao người dân ở Phương Nghĩa bốn này - nghề duy nhất để sinh sống là trồng đủ các loại bầu bí, rau cải... quanh năm. Thật ra chỉ có mọt tôi làm rau, còn cậu tôi loay hoay ở đồn chỉ phụ khi nào rỗi rảnh.

Nhà tôi ở bên dòng sông Dakpsi. Cách tỉnh lỵ Kontum chừng ba mươi cây số đường về hướng Dakto. Tôi hay đạp xe về thăm cậu mợ khi có dịp, mỗi lần về thăm - người mừng vui nhiều là mợ tôi, vì tôi thích kéo nước với cái cần vọt. Tôi kéo nước đổ đầy hết các lu, sau đó tôi tưới những luống rau cải. Cậu tôi cũng mừng vì ông rất thích ăn ớt hiểm uống rượu. Loại ớt trái nhỏ còn gọi là ớt chuột do chim ăn và ỉa ra mọc hoang trong rừng - rất cay khi còn xanh, đến khi ớt chín trở màu vàng, bớt cay và cũng không còn mùi thơm. Biết tính cậu nên mẹ tôi chuẩn bị ớt thật nhiều đem làm quà. Còn mợ tôi thích măng tre le với rau dớn. Vậy là lần nào về tỉnh tôi cũng đeo theo cái bao tòn ten phía sau xe!

Những tháng nghỉ hè tôi về ở nhà cậu mợ có khi nửa tháng hoặc một tháng. Tôi dạo chơi khắp chốn, tôi thích nhất là ra cuối phi trường - nơi đây có lò gạch, lò ngói và các bụi tre tàn che rộng như cái lọng, bên dưới sạch sẽ, yên lặng, nhiều lối mòn và suối nước quanh co như vườn địa đàng. Không biết có phải vậy không mà người ta đặt tên nơi đây là "Paradise"! Tôi ra sông Dakbla tắm, thời gian này tôi có quen mấy người bạn và chơi rất thân. Nhưng tôi thích nhất là được vào rạp xem phim "Cinéma". Thỉnh thoảng cậu hay mợ dẫn tôi đi xem phim, đôi khi đi với chị gái. Tôi có người chị nhà ở đường Phủ Mô, tôi thường qua lại hai nơi chứ không nhất thiết phải ở một chỗ. Cái thích thứ hai của tôi là nghe tiếng chuông nhà thờ thánh thót ngân xa trong làn sương mờ. Khi thì vắng vắng, khi thì dồn dập...

Năm đúng tuổi tôi vào lính. Mùa hè đỏ lửa năm 1972 mất quận Dakto, tôi chạy thoát về tỉnh lỵ và tử thủ bên bờ sông Dakbla. Tôi được bố trí về phụ trách phần việc tại Tỉnh. Làm thế việc của ông trưởng phòng TLC cũ, bỏ nhiệm sở không trở về. Cũng trong thời gian này tôi được tin ông anh ở Saigon, và bà di ở Phú Nhuận cho biết mẹ và các em tôi được bằng an trong lần di tản năm 1972. Mẹ tôi không trở lại Kontum nữa. Ruộng rẫy, nhà cửa mất hết trở về lấy cái chi mà sống!

Khoảng nửa năm 1972, trong một chuyến công tác về Saigon. Khi xong việc, tôi trở lại ga Hàng Không Việt Nam nằm ở đầu đường Phạm Ngũ Lão để ra sân bay trở về Kontum. Thấy thời gian còn quá sớm, tôi bước đi lang thang trước chợ Bến Thành tìm mua quà cho cậu mợ và bà chị. Tôi chợt thấy người ta bán xoài - mà xoài trái nào cũng bự, chín vàng trông rất đẹp! Đi loanh quanh không biết làm sao mà mua, sợ mua lầm. Tôi thấy một bà má chừng sáu mươi tuổi, ngồi lựa xoài. Đứng phía sau lưng bà là cô gái trạc hai mươi tuổi, dáng người ốm ốm, cao cao không đẹp nhiều, nhưng có duyên, dễ thương. Và một cậu em chừng mười ba tuổi. Tôi lần la lại ngồi xuống nói:

- Thừa má, con muốn mua chực xoài về làm quà mà không biết mua, má làm ơn mua dùm cho con với. Chỉ còn nửa tiếng nữa là con lên máy bay trở về đơn vị ở Kontum rồi!

Bà má quay lại nhìn tôi với ánh mắt thân thiện...!

- Con là Linh về phép hả ? Trông con còn trẻ quá!

ôi cảm nhận được ánh mắt thân thiện đó. Tôi nói:

- Dạ thưa má! Con vào lính được năm năm rồi!

Tôi xưng tên, má cũng xưng tên. Má cũng giới thiệu cô con gái của má cùng cậu con trai đứng kế bên.

- Đây con trai, bất ngờ gặp nhau giữa đường cứ coi như là cuộc hạnh ngộ, má coi con như... con nuôi của má, có đi đâu thì đi, nhưng có dịp về Saigon thì ghé thăm má, thăm các em con.

Người con gái lấy giấy ghi địa chỉ nhà... Tôi cũng ghi số: KBC... Người con gái tên - Nguyễn Thị M..., còn bé trai - Nguyễn Thanh V.. Nhà còn có Ba và một người anh đang tại ngũ.

- Còn đây là chực xoài (mười hai trái) má đã lựa sẵn, con cầm lấy mà đi về cho kịp giờ. Lần sau có được đi phép vô Saigon ghé nhà má mà nghỉ ngơi... Nhớ viết thư cho má - má chờ tin con.

Tôi lấy tiền ra đưa má, má không lấy. Má nói:

- Biểu cho con, cũng là biểu cho con trai của má vậy, tụi bay còn trẻ mà phải xa nhà thiệt là khổ, má thương các con lắm!

Trong lòng tôi bồi ngùi như chực khóc, tôi biết lòng má cũng lưu luyến như tôi, người con gái và đứa con trai cũng vậy. Mới gặp nhau mà sao như đã có hẹn từ kiếp nào...

Tôi vẫn làm việc bên phòng TLC, nhưng bên phòng tài chánh lại nhờ tôi - hằng tháng mang hồ sơ lương của đơn vị vô Sai gòn giao nộp và nhận chi phiếu đem về. Giấy "Sự Vụ Lệnh" tỉnh cấp thời gian bảy ngày đi bằng đường hàng không dân sự, đôi khi cũng đi bằng máy bay quân sự như C 47. Sở dĩ các anh bên phòng tài chánh nhờ tôi đi thay là biết tôi có người thân ở Saigon, khi đi vô đó sẵn có chỗ ăn, chỗ ngủ, và nhờ phương tiện của người thân đi lại đỡ tốn kém. Với số tiền "công tác phí" cho bảy ngày khoảng ba nghìn đồng thì chẳng thấm vào đâu ở cái đất Saigon hoa lệ này. Thâm vào tiền lương là điều không thể tránh khỏi. Hồ sơ tài chánh giao cho Bộ trực ngành. Nhân viên ở bộ xem xét, có khi sai - thêm hoặc bớt về tình trạng nhân sự vợ con của lính trong hồ sơ lương tháng. Thông thường các anh ở bộ ưu tiên cho những Tỉnh xa. Tuy nhiên tôi cũng... "biết chuyện" nên các anh thường bỏ qua những sai sót nhỏ. Nhất là thiếu một vài chữ ký của đơn vị trưởng, hay làm lại một vài bản tài chánh chưa đúng. Tôi ký thay y chang chữ ký của đơn vị trưởng và đem nộp trở lại (dĩ nhiên tôi phải tập ký nhái chữ ký của đơn vị trưởng với sự đồng ý của ông). Đường sá xa xôi làm sao mang bằng lương sai sót trở về đơn vị làm lại. Sau đó các anh chở tôi ra Tổng Nha Tài Chánh trên đường Nguyễn Huệ nhận chi phiếu đem về giao cho Ty Tài Chánh Tỉnh và rút tiền... Hồ sơ tài chánh tôi hoàn tất chỉ trong ba ngày.

Tôi mượn chiếc xe gắn máy Suzuki của ông anh lần theo địa chỉ ghi trong giấy. Đây rồi, nhà số 188 B bên Hàm Tử, phía bờ sông, đối diện cổng sau Bệnh Viện Chợ Quán. Con hẻm ngắn chùn dài chừng hai mươi thước và rộng một thước rưỡi. Đi vào cuối con hẻm, quẹo phải là căn nhà ba má nuôi, nửa nằm trên bờ, nửa vớt dưới sông. Phần nhà trên sông lát ván sàn trông gồ ghề, có lan can bằng tre tầm vông. Có chiếc võng treo tòn ten... Nhìn lên bàn thờ tôi biết gia đình ba má theo đạo Cao Đài Tây Ninh (ông làm chức sắc gì đó trong Đạo?). Trông ba nuôi khoảng bảy mươi tuổi, đẹp lão. Ba má ăn chay trường. Em gái nuôi học xong phổ thông - theo học tiếp hai năm về Y Tá Điều Dưỡng - hiện đang làm Y Tá Điều Dưỡng trong bệnh viện Chợ Quán. Người anh đầu có vợ hai con cùng trạc tuổi tôi, đang đóng quân ở Bến Cát. Tôi chưa hẳn hạnh được gặp mặt anh ấy.

Em gái nuôi dẫn tôi vào bệnh viện và giới thiệu với bạn bè thật là vui vẻ! Chúng tôi đi chợ Hòa Bình. Tôi lẻo đẹo xách giỏ theo sau. Em gái tôi nói giọng miền Tây nghe êm tai... Về nhà em gái trở tài nấu nướng... Những món ăn miền Tây, tôi chưa bao giờ thấy chứ nói chi là ăn. Tôi sinh ra ở Quảng Nam, lớn lên trên rừng núi Kontum chỉ biết măng le, rau dớn... làm chi mà biết mấy món ăn này. Bữa cơm gia đình hôm nay có: Canh tôm nấu với bông so đũa, mắm cá linh ăn với bông súng, cù nèo, rau đắng... Ba má nuôi thì ăn cơm với đậu hủ chiên, canh hẹ cũng nấu với tàu hủ, đậu bắp hấp cơm chấm với chao. Nói chung, những thứ này tôi mới biết thưởng thức lần đầu. Những lần về sau này, em gái nuôi còn cho tôi ăn các món khác: cá lóc thui rơm, chuột đồng, thịt rắn, ốc bươu xào với lá nhàu, bông điên điển nấu với cá linh - Ngon ơi là ngon!

Con hẻm nhỏ này cũng là cái "bến cảng" của một số ít các ghe thuyền từ miền Tây về đàu, người ta chuyển nông sản, trái cây, rau các loại và bông hoa. Có cả gạch, ngói, đất sét để làm lò và lò đã làm sẵn. Khoảng ba bốn ngày hay một tuần lễ ghe thuyền mới ghé bến một lần. Dòng sông sâu, Nước thủy triều lên trong vắt, ba nuôi tôi lấy gàu múc đổ vào lu để dùng trong nhà cầu. Nước ăn, uống, tắm thì dùng nước máy. Tôi và thằng em nuôi - Thanh V - rủ nhau nhào xuống sông bơi qua bên kia bờ và bơi về.

Em gái nuôi - tôi chưa nuôi một ngày nào - luôn giữ một khoảng cách với tôi trong cử chỉ cũng như ngôn từ. Em viết thư cho tôi thường xuyên - nhưng cũng sử dụng ngôn ngữ "trẻ con"... gần như không chú trọng cho lắm, "có tôi cũng được, không có tôi cũng chẳng sao" . Tôi linh cảm như vậy. Chúng tôi - ba anh em hay đi xem phim ở rạp Lê Lợi. Khi ra về tôi hỏi:

- Chừng nào em có chồng vậy hử?

Em gái nuôi quay lại thờ ra...

- Anh không có vợ thì cứ gì hỏi em bao giờ có chồng?

Tôi cười cười...nói:

- Nghề Lính của anh rày đây, mai đó... Lấy vợ sẽ làm khổ cho người con gái, chứ không phải anh không muốn có vợ.

- Đó cũng là một lý do chính đáng - và nói tiếp - Anh biết không? - chị dâu em mỗi đêm ôm hai đứa con mà khóc vì nhớ anh trai của em đó! Em thương chị dâu lắm, chị cũng thương em. Hai chị em tâm sự như đôi bạn. Em nhìn tình cảnh chị mà lo cho số phận mình sau này, biết đâu rồi cũng có chồng là Lính - nói thiệt với anh, em trên hai mươi tuổi đầu rồi mà chưa có bạn trai. Em thương hai đứa cháu của em, nếu anh em chết trận, hai đứa nhỏ mất cha thì đau khổ biết chừng nào! Càng nghĩ, em càng thấy sợ lắm anh ạ! Má em nói: Khi chưa có anh, má chỉ lo và nhớ mỗi một mình anh trai của em thôi. Giờ có anh, má lại lo cho anh nữa. Lòng má em nghĩ thế nào thì lòng chúng em cũng nghĩ về anh như vậy. Anh có biết tại sao em xin rất nhiều ảnh của anh không? Anh trai em cũng như anh - đời trai chinh chiến biết sống chết giờ nào, giữ lại được cái gì thì hãy giữ.

Tôi suy nghĩ miên man về lời nói của em gái nuôi. Đã là ba má ruột hay ba má nuôi tấm lòng thương yêu lo lắng đối với các con cũng đều như nhau - quả thật là tình thương yêu của cha mẹ bao la như biển cả. Huống hồ, chỉ là một sự tình cờ mà tôi gặp má và hai em. Nó đã để lại trong lòng tôi một thứ tình cảm "ba má, anh em" rất là thiêng liêng. Tôi nhìn người em gái nuôi tràn đầy yêu thương - yêu thương không khác gì năm người em gái ruột của tôi. Má có hai người con trai ruột, má vẫn sợ mất đi vì chiến tranh. Má muốn có thêm một người con trai nuôi như tôi - dù tôi không bao giờ ở gần bên má. Người em gái ruột của tôi hay em nuôi cũng vậy. Họ thương yêu anh trai, ngoài ba má ra anh trai cũng là một chỗ dựa an toàn. Chiến tranh - chắc chắn sẽ đưa những người anh của họ về đất. Đối với họ, lớn lên phải lấy chồng, dù trong thời chiến chinh cũng phải lấy chồng - lấy lính hay dân thường cũng phải lấy, bởi tuổi xuân của người con gái chỉ có ngần ấy thời gian ngắn ngủi. Trong thời chiến dù có lấy ai đi chăng nữa, nhưng khi chiến sự xảy ra cũng đều chịu chung cảnh chết chóc tang thương và chia lỵ!

Tôi vẫn đi đi, về về giữa Kontum và Saigon. Nhưng công việc sau này càng ngày càng nhiều hơn, ít có thời gian ở lại Saigon lâu. Hai ba tháng tôi mới ghé về thăm mẹ ruột, các em, nhưng cũng chỉ ở lại một đêm. Và tôi vẫn đến thăm gia đình mẹ nuôi. Có đôi lần vì công việc gấp, không ghé nhà được. Tôi chạy xe thẳng vô bệnh viện Chợ Quán gặp em gái nuôi, gởi chút quà! Em mừng rỡ lắm! Nhưng khi nghe nói - tôi lại ra đi, mặt em gái sụ xuống liền... trông thật tội nghiệp!

Em nhìn tôi nói với một giọng tha thiết...

- Không ở lại ăn bữa cơm cùng gia đình hay sao?

Trong lòng tôi phân vân nửa ở, nửa đi...

- Thôi, lần sau vậy nha em! Anh bận công việc quá em ạ! Cho anh gửi lời xin lỗi ba má và em trai nha! Lần tới về anh dẫn các em đi xem phim. Nói xong tôi quày quà ra đi. Đó là lần gặp cuối cùng khi Saigon chưa mất.

*Đêm nghe đạn pháo tóc cha bạc
Hầm trú mẹ ngồi nước mắt chan
Đất trắng thiếu phân pha lẫn cát
Con đi chinh chiến biệt sương ngàn*

Mùa hè đỏ lửa năm 1972. Phi trường Kontum hứng hàng trăm quả đạn pháo 122 ly của Cộng quân. Nhà gần sân bay nên mọi người di chuyển khỏi tỉnh từ rất sớm, nên không có thiệt hại nhân mạng. Nhà cửa đương nhiên phải hư hại... Đang đêm Cộng quân lợi dụng sương mù xua quân vượt sông chiếm phân nửa thị xã gồm Phi trường, Phương Nghĩa, tòa Hành chính tỉnh, tòa Giám mục, Nghĩa địa, kể cả khu vực nhà dòng Cuenot. Quân đội quốc gia tái chiếm và đánh lui Cộng quân sau bốn tháng chúng tử thủ. Gia đình cậu tôi rời Phương Nghĩa về ở đường Tăng Bạt Hổ, gần Nhà Đèn. Tôi có đến thăm đôi ba lần. Sau này ông giải ngũ và về quê ở Duy Xuyên...

Ngày đầu hàng quăng súng. Tôi không muốn theo mẹ ruột về quê. Tôi thương nhớ Saigon. Saigon đẹp! Saigon cao sang nhưng không kiêu cách. Saigon chợt nắng, chợt mưa để lại trong lòng người đi hay ở những tình cảm thân thương không bao giờ phai mờ trong tâm khảm. Trong lòng tôi tràn đầy những kỷ niệm về Saigon, Tôi bất lực tôi không giữ được Saigon. Tôi ân hận... Tôi xấu hổ với Saigon.

Tôi chưa có vợ, chỉ có người bạn gái. Hôm tôi về thăm mẹ và em nuôi, có cô ấy đi cùng. Những ngày sau "giải phóng" lòng người Saigon rối bời... Không khí trong gia đình mẹ nuôi cũng không khác gì mấy, trên khuôn mặt ai cũng đăm chiêu, lo lắng. Tôi gặp lại người con trai của má nuôi! Cùng là lính chiến nên chúng tôi mền nhau, hiểu nhau... Gia đình nào có người thân dính líu đến chế độ cũ lại càng lo lắng buồn rầu hơn! Em gái nuôi hằng ngày vẫn vô ra Bệnh Viện, nhìn nét mặt lạnh lùng, ít nói... Hình như tránh né mọi người.

*Quăng súng đạn tưởng hòa bình trở lại
Tìm về em - mòn mỏi tháng năm dài
Tia nắng sạm bước quân hành còn mãi
Hận thù kia ập xuống trệ hai vai.*

Buổi chiều chia tay, tôi trở về nhà ông anh. Người em gái nuôi cầm tay tôi chậm rãi nói:

- Trong những tháng năm chiến tranh, tuy ít gặp nhau nhưng anh em mình còn có thể gặp nhau, thư từ cho nhau. Bây giờ "hòa bình" lại xa nhau mãi mãi? Các anh lại ra đi lần nữa...! Lần ra đi này không biết đến bao giờ mới gặp lại? Em linh cảm như vậy...! Những người con gái như tụi em vẫn cứ khổ, vẫn cứ chờ đợi - chờ đợi đến bao giờ hờ anh...?!

Lòng tôi chùng xuống vì câu nói mang nhiều ý nghĩa. Là em gái nói cũng có thể hiểu như vậy được, hay người yêu nói cũng có thể hiểu ra... Tôi là người bại trận, bản thân cũng không biết ra sao trước kẻ thù giờ họ là kẻ chiến thắng! Tương lai mù mịt, không biết số phận của chính mình đẩy đưa về đâu, làm sao mà có thể lo cho gia đình, chứ đừng nói gì đến tình yêu. Có khi cái đã có cũng tuột khỏi tầm tay! Tôi nhìn người em gái nuôi mà cảm thấy tủi thân lẫn xấu hổ. Có lẽ người em gái nuôi thấy được nỗi đau khổ lẫn buồn phiền trên khuôn mặt đầy vẻ suy tư, hốc hác của tôi. Tôi chưa kịp nói lời an ủi thì em đã quay người vội vã bước vô phòng đóng cửa lại!

*Thuyền anh neo giữa phong trần
Sóng xô, gió giật bao lần xót đau.*

Giờ khắc chia tay của tôi với người em gái nuôi là như vậy đó...! Trên đường về người bạn gái nói với tôi:

- Anh biết không? "Cô em gái nuôi của anh đã "yêu" anh tha thiết từ lâu, cô ấy giấu trong lòng tình yêu đơn phương của mình. Tình "anh em nuôi" thiêng liêng hòa quyện. Có lúc như... một cái bóng mờ mờ ám ảnh pha chút tội lỗi khi nghĩ về tình yêu ấy. Tệ hơn nữa: chính anh cũng không dám thoát ra khỏi cái vỏ kén truyền thống cố hữu đã vô tình hay cố ý tự lừa dối chính mình. Có thể trong một thoáng nào đó hai người đã nghĩ về nhau một cách "gần gũi thân thương" phớt qua trong giấc mơ...!".

Cô bạn gái của tôi còn nói tiếp:

- Khi em bước vô ngôi nhà cha mẹ nuôi của anh là em đã cảm nhận ra điều ấy... Em, chính em là kẻ thứ ba "phá bĩnh" tình cảm của anh đối với gia đình này. Em nhìn xuyên thấu qua ánh mắt nơi em gái nuôi của anh. Cô ấy nhìn em một cách lạnh lùng có pha chút hờn ghen...! Phụ nữ chúng em có một giác quan rất nhạy bén trong chuyện tình ái, yêu thương. Chúng em là phụ nữ hay ghen mà! Rồi một ngày nào đó, có thể em cũng sẽ bỏ anh, nhưng cô ấy thì không bao giờ, vẫn nhớ anh suốt kiếp cho dù cô ấy có lấy chồng. Cô ấy yêu anh bằng trái tim của người con gái yêu người con trai, và một tình yêu "anh em nuôi" thiêng liêng lồng vào nhau xung đột gay gắt... Cũng không kém phần đau khổ cho hai người đâu.!

Tôi phủ định thẳng thừng những lời của cô bạn gái nói! Nhưng trong lòng cũng thoáng một nỗi hồ nghi...

Tôi đi tù "cải tạo"! Cho dù cô bạn gái bỏ tôi ra đi... Chẳng qua là cô ấy quá tuyệt vọng! Làm sao biết được bao giờ tôi trở về hay là chết rục ở đâu đó...? Cô ấy còn tương lai, cô phải lo khi xuân sắc từng ngày héo tàn. Cô ấy có cá tính rất mạnh mẽ và quyết đoán để ra đi! Cô ấy không có lỗi phải gì trong tình huống này. Tôi không buồn phiền hay giận hờn cô ấy. Tôi chỉ nhớ cô ấy!

*Từng đêm thương nhớ cuồng đầu óc
Bậu ở phương trời có biết không
Những tưởng: se duyên và kết tóc
Rào vây, nguyệt rụng - hận trong lòng.*

Khi bước vào năm thứ tư "đại học cải tạo", cảm thấy chuyện được tha về nhà là quá xa vời - bóng chim tăm cá! Buổi sáng buổi chiều nhìn lên đỉnh núi mây trắng, mây đen, kéo nhau bay qua từng đàn mà không biết làm sao gửi chút tình nhớ thương về phương trời nào đó. Và phương trời nào đó những người mình nhớ thương có còn nhớ thương hay không? Biết bao câu hỏi hiện ra trong tâm trí ngày ngày, có ai đâu đủ thẩm quyền để trả lời. Nhìn qua, nhìn lại... những thằng bạn tù nằm co ro... bởi cùng một nỗi xót xa như nhau mà!

*Lao động mỗi, đêm chập chờn giấc ngủ
Rệp thắm nom cặn máu muỗi ru hời
Áo tù mỏng nhìn ra màn sương phủ
Để tủi lòng, trối điệu hát chơi vui.*

Đau khổ thể xác bởi "lao động là vinh quang" còn chịu đựng được. Đau khổ về tinh thần với những tội lỗi oan nghiệt từ đầu ập xuống càng thể lương hơn. Mỗi khi lên lớp học chính trị: "Họ" gọi tù cải tạo là: "Phạm" - bọn phạm... - "*Các anh là những tên bán nước, làm tay sai cho đế quốc Mỹ. Bọn ngụy các anh rước Mỹ, xin súng đạn của Mỹ đem về giết hại đồng bào miền Nam, gây đau thương tang tóc cho hàng triệu người chết bởi bom đạn Mỹ. Bọn Mỹ đem chất khai quang - có độc tố da cam, (?) chất nầy nguy hiểm vào bậc nhất thế giới rải khắp dãy trường sơn, hầu tiêu diệt mầm sống - thiên nhiên và con người Việt Nam, hòng biến miền Nam trở lại thời kỳ đồ đá. Tội ác ngập đầu... trời không dung, đất không tha. Bọn Mỹ độc ác, gian tham xâm lăng cướp đất trên toàn thế giới. Nhưng chính người dân Mỹ đóng thuế lại nghèo khổ nằm la lét đều đường xó chợ như đám ăn mày. Bọn Mỹ và Ngụy tay sai các anh không từ một tội ác nào mà không dám làm. Cả thế giới đều ghê tởm tội ác của đế quốc Mỹ và bọn Ngụy tay sai các anh gây ra. Kinh tế miền Nam là kinh tế phồn vinh giả tạo, Văn hóa miền Nam là văn hóa Mỹ Ngụy đồi trụy, đầu độc thanh thiếu niên như: Để tóc dài, mặc quần ống loe, ống túm, sống hiện sinh, sống gấp... Quên đi tinh thần yêu nước chống ngoại xâm. Các anh dạy thanh niên miền Nam không có tình người, phản động, chống lại cách mạng... Nay các anh đã được cách mạng khoan hồng tha chết, hãy cố gắng lao động tốt, khai báo tốt, chấp hành tốt sẽ được về nhà sớm. Cách mạng mà không giữ các anh ở nơi đây, để các anh lang thang bên ngoài - dân chúng căm thù tội ác của các anh làm - họ sẽ giết chết các anh".*

Tôi và các anh chị em tù lại được nghe tiếp - "*Ba giòng thác cách mạng mạnh như chẻ tre, với chủ nghĩa Mác Lênin bách chiến, bách thắng - sẽ tiêu diệt bọn chủ nghĩa tư bản phản động, và một ngày không xa, cách mạng sẽ thu hoạch hết bọn tư bản. Vô sản các nước trên thế giới đoàn kết lại để tiêu diệt chủ nghĩa tư bản bóc lột. Tiêu diệt địa chủ và bọn tư hữu. Chủ nghĩa tư bản đế quốc là con bạch tuộc nhiều vòi hút máu chính nhân dân của nó và hút máu nhân dân toàn thế giới... Nhân dân Việt Nam sẽ tiến lên: Xã hội chủ nghĩa tươi đẹp và sung sướng".*

Suốt mấy năm dài ở "đại học cải tạo" quanh đi, quẩn lại cũng chỉ có chừng ấy "giáo án"! Tôi nhớ câu ngôn ngữ Ấn Độ "Khi con bò giắt vào đất thánh, khi giắt nó ra nó vẫn là con bò". Tôi tự nghĩ mình có phải là con bò hay cái trại tù này là đất thánh?

Trong lòng tôi vẫn nhớ đến gia đình ba má nuôi và nhất là cô em gái nuôi ốm tong teo của tôi. Tôi lo lắng không biết gia đình có còn ở Saigon hay phải về miền quê, Tây Ninh hoặc đến một vùng đất xa xôi nào khác? Trong nỗi cô đơn tột cùng trong cảnh tù đầy, hình bóng người em nuôi ốm tong ngày xưa, và hình bóng người bạn gái cứ hiện về chập chờn trong tâm trí...! Tóc tôi đã lai rai năm ba sợi bạc - dù tuổi đời chỉ mới ba mươi. Tôi lên viết thư cất giấu, nhờ em gái chuyển cho cô em gái nuôi của tôi, - chỉ một lần viết về nơi địa chỉ cũ. Một sự cầu may...!

Một buổi trưa - thứ bảy là ngày "thăm nuôi" của trại. Người "liên lạc viên" phụ trách thăm nuôi chạy ra nơi tôi đang lao động nói:

- Anh H về trại có thân nhân đến...
- Ai đến thăm vậy anh - tôi hỏi ?
- Không phải mẹ anh đâu - cô nào đấy! Tôi mừng cho anh!

Tôi lếch thếch đi theo người "liên lạc viên" đi về trại. Vừa qua khỏi cổng, người công an gọi lại nói "Anh H, về thay áo quần nhanh lên, thân nhân của anh đợi đã lâu rồi". Tôi thấy một người phụ nữ đứng bật dậy nhìn về phía tôi. Có lẽ người phụ nữ nghe người công an gọi tên tôi. - Có thể người phụ nữ đã nghe đúng tên người cần gặp nên đứng dậy chẳng? Tôi nghĩ vậy... Tôi cũng nhìn lại, nhưng không nhận ra người phụ nữ kia là ai ? Khoảng cách hơi xa! Về đến phòng tôi vội vã trút bỏ bộ đồ tù, rửa mặt, lau sơ mồ hôi trên người. Tôi lần tay vào trong bao gói đầu làm bằng "bao cát" lấy ra bộ quần áo civil nhăn nhúm ra mặc vội vàng... Mặc kệ tóc tai bồm xồm, râu ria tua tủa...

Từ xa, tôi thấy người phụ nữ chăm chăm nhìn về hướng tôi chạy ra. Tôi linh cảm đó là người em gái nuôi của tôi. Đúng vậy! Em gái nuôi của tôi già đi rất rõ, thân hình ngày xưa vốn đã ốm giờ càng ốm hơn. Bộ ngực phẳng lì ẩn dưới làn vải, hai cái núm cau nhô lên nhỏ xíu trông phong cảnh thật... điều hiu! Tôi lên tiếng trước:

- Anh H của em đây! Con chào má...!

Má nuôi của tôi lồm khồm bước tới, lấy khăn chậm nước mắt, run giọng nói:

- Dầu con có thay hình đổi dạng bao nhiêu lần má vẫn nhận ra con mà, tôi gục đầu trên vai má nuôi..

Em gái nuôi đưa tay che miệng nhìn tôi - sững sờ, chết trân...! Em không khóc thành tiếng nhưng nước mắt đoan tràn... Tôi biết em dẫn lòng, thiệt là khổ sở cho em! Em vẫn giữ khoảng cách như ngày xưa nhưng ánh mắt tha thiết hơn, ân cần hơn trong từng cử chỉ và lời nói... Có lẽ em không ngờ rằng "người anh trai kết nghĩa của mình ngày xưa cao một mét bảy mươi ba; phong độ, bệ vệ... Vậy mà... bây giờ trông như một... ông già năm mươi, đôi mắt trũng sâu chứa đầy u uẩn quay cuồng với tháng năm tù đầy. Râu ria lồm chồm, tóc tai bù xù nhốm bạc. Trông lêu nghêu như một cây sào của người đi giữ vịt!". Tôi nhìn người em gái nuôi mà trong tâm lòng đau thắt, giã vò ăn năn và tự hỏi "Đâu rồi về trẻ trung nhí nhảnh của cô gái Saigon năm xưa? Nét hồn nhiên tươi tắn của tuổi hai mươi tan biến đi đâu rồi?". Tôi nghiêng đầu quệt nhanh giọt nước mắt vào mái tóc bạc thũa của má nuôi - tôi cũng đã từng làm một lần như vậy trên mái tóc bạc thếch của mẹ ruột tôi ở lần thăm đầu tiên. (trại cấm - không được khóc). Ba mươi phút trôi qua làm sao nói hết bao điều muốn nói...! Tôi và em gái nuôi nhìn nhau thật sâu... thật lâu...! Ngắm ngòm thấu hiểu sự chia ly vẫn còn tiếp diễn. Hãy giữ lại trong nhau những kỷ niệm; những trang thư đầy ấp ngôn từ thân thương, những hình ảnh đẹp nhất của một thời chưa thể phai nhòa. Sự đợi chờ trôi theo giòng thời gian miên viễn, chưa chắc đã gặp lại... Một nụ cười thoáng qua rồi nhanh chóng tắt lịm trên đôi môi khô cần nước nê...

*Em thoáng hiện cho hồn anh nổi sóng
Ngát ngư bơi trong hồi ức miên man
Sương rụng giọt lay phay tà áo mỏng
Xác thân nghe từng phút hóa điêu tàn.*

Gia đình người con trai của má nuôi tôi vượt biên thành công mỹ mãn sau vài tháng tôi đi vô tù. Đã có tin tức gửi về cho hay. Người em gái nuôi của tôi vẫn được "cách mạng" lưu giữ lại làm việc tại bệnh viện Chợ Quán - phụ trách bên khoa tâm thần. Căn nhà bên bờ sông vẫn được ở như cũ, không phải bị đuổi đi "kinh tế mới".

Tôi còn được mẹ ruột cho biết thêm.. Sau lần đi thăm nuôi tôi trở về. Má nuôi của tôi bị bệnh rồi chết. Trước đó một năm ba nuôi của tôi cũng qua đời. Vậy là ngôi nhà bên bến sông chỉ còn hai chị em đùm bọc nhau mà sống. Lần "thăm nuôi" đó, cũng là lần thăm nuôi cuối cùng! Mãi bốn năm sau tôi mới được tha về.

Nhìn ngôi nhà mẹ ruột như cái chòi giữ dưa, nhìn em gái, em trai vất vả nắng mưa trên rẫy... Đò đặc trong nhà không còn một thứ gì gọi là đáng giá. Những cái đáng giá đã bán đi hết rồi! Tôi nghĩ: Búa, liềm, cuốc... có lẽ sẽ đi theo tôi suốt cuộc đời này. Cuộc sống bị một sự "quản chế" thân xác và cả quản chế trong tư tưởng... Suốt năm chỉ lẩn quẩn trong rừng, trong rẫy... đào xới kiếm miếng ăn còn không đủ.

Mấy đứa em gái, em trai của tôi nói:

- Bây chừ bản thân anh còn lo không nổi, huống hồ cứ mang được cho ai. Thời trai trẻ hào hùng của anh đã trôi qua rồi, lại còn phải gánh trên vai suốt đời anh, và con cái của anh sau này - một cái "lý lịch Ngụy bán nước"! Anh đừng có mơ mộng hão huyền... Những người bạn trai hay bạn gái của anh ngày xưa. Ở ngoài đời mấy năm qua họ cũng khổ trăm bề anh ạ! Đôi khi họ cũng muốn quên đi bản thân, quên đi cả tình yêu và dĩ vãng cho đỡ cực...! Thơ văn cũng cùng chung hoàn cảnh...! Tất cả hãy để yên trong lòng mà nhớ. Tìm chút bằng yên trong cái đau khổ tận cùng để sống - mà sống cũng không ra sống... Không ai giúp đỡ được gì cho nhau trong lúc này. Hơn nữa, người ta đang "vận động" - gom đất ruộng, phương tiện sản xuất lại để vô "Tập đoàn - Hợp tác xã" làm ăn tập thể - tiến lên xã hội mới... Anh hãy đợi đến một ngày nào đó: Biết đâu, sẽ có một người con gái "gồng mình hay liều mạng" chịu lấy một tên "ngụy bán nước" như anh về làm chồng. Nói ra thật đau lòng! Chúng em thương yêu anh nên mới nói ra để còn có anh... Chính bản thân anh cũng hơn một lần tự hiểu mình đang đứng ở tọa độ nào trong cái xã hội mới, trong trái tim của những người con gái - một mai kia anh sẽ gặp?.

Lời em gái của tôi nói quá đúng. Những người tù "cải tạo" như tôi trong lòng tràn ngập sự thất vọng, mặc cảm, xa lạ trên những nẻo đường đã hơn một lần đi qua. Không thấy bất cứ cái gì thuộc về mình, kể cả mây bay gió thoảng cũng không đem lại cảm giác ngọt ngào dịu êm... Gần như tê liệt các giác quan, cơ thể lại như loài cuốn chiếu. Mọi kỷ niệm tình yêu, bạn hữu, thơ văn..., đều xếp lại đem cất giấu vào một góc tối trong tâm hồn. Mặc cảm đủ điều, sợ đủ điều. Và, cũng hồ nghi ... đủ điều.

Tôi nghe phong thanh người em gái nuôi chuyển qua làm việc tại Bệnh Viện Da liễu Saigon. Trong một lần tôi theo chú em trai đi khám bệnh. Tôi lần dò hỏi chị lao công - chị lao công cho biết "... Có, chị ấy có làm ở đây một thời gian. Chị ấy đã nghỉ rồi...". Tôi quay về căn nhà bên bến sông để nhớ về kỷ niệm xưa - nơi đây trống huơ... Một ụ cát vói cái cần cẩu đang hoạt động. Một số căn nhà có người ở và buôn bán. Một số căn nhà vẫn còn nhưng cửa đóng, then cài. Có căn bỏ hoang, có căn trở thành đồng gạch vụn. Một vài căn nhà đập xong đã dọn sạch hết xà bần, trong số đó có nhà mẹ nuôi của tôi. Mặt nền nhà xi măng lòi ra láng bóng... Mấy cái cộc cừ đỡ sàn nhà ven bờ sông còn sót lại đen thui, đen thui đứng trông trời. Ai đó đặt mấy cái ghế nhựa cũ xì, một cái bàn nhựa trên mặt nền nhà, bên dưới bàn vài cái vỏ chai bia nằm lẩn lóc... Quang cảnh tan hoang, tiêu điều, xơ xác..., không khác mấy so với thảm trạng Tết Mậu Thân năm xưa...!

Em gái nuôi ơi! Anh lang thang trong thành phố Saigon này. Anh tìm lại những nơi mà anh em chúng ta đã từng ngồi, đã từng đi qua... Nhưng hết rồi! Anh bây giờ là kẻ hoàn toàn xa lạ với tất cả... Là kẻ ăn mày tình thương của thế nhân. Anh là kẻ chiến bại, anh là kẻ lưu vong trên quê hương của mình, anh không còn xứng đáng là anh trai của em. Nhưng trong lòng anh vẫn luôn luôn có em - người em gái nuôi hiền dịu của anh. Mong em hãy tha thứ.

Tôi đứng lặng thinh giây lâu, mặt dàu dàu nhớ về một thời sum họp yên vui đầm ấm... Dòng sông nước đen ngoàm, thỉnh thoảng một vài cơn gió thổi thốc lên mang theo mùi cống rãnh "nồng nàn"! Em gái nuôi ơi! Bây chừ em ở nơi mô? Anh mong rằng em sẽ có một gia đình hạnh phúc! Tôi bước đi như người mộng du... Tôi sức nhớ ở trong sân bệnh viện Chợ Quán có một tượng đài Đức Mẹ Maria. Ngày xưa ấy, tôi và người em gái nuôi có đến nơi đó một vài lần... Tôi nhìn vô..., thì ra... Tôi đã đứng trước cổng "Bệnh Viện Tâm Thần"! Tôi nhếch môi... "Chưa đến nỗi phải vô trong đó...!" Đôi chân bước nhanh về hướng chợ Hòa Bình như chạy trốn một khung trời kỷ niệm bỏ lại phía sau lưng ./.

Trang Y Hạ
Saigon một ngày mùa hè 1995

